

RAKVERE VALLA Sõnumid

Regiina Künnapuu:
"Väga südantsoojendav on näha
ühtehoidvaid perekondi, kus pereliikmed
panustavad maksimaalselt."

Loe lk 6

V aastakäik RAKVERE VALLA AJALEHT Detsember 2022 • Nr 12 (60)

Maailmas palju su tarvis on uut ja imelist

12. novembril Sõmeru keskusehoones toimunud lusikapeol tervitati Rakvere valla kõige pisemaid kodanikke. Oma esimese ametliku vastuvõtukutse said 23 tüdrukut-poisist koos oma vanematega. Vallavanem Maido Nõlvak lausus noortele peredele tervitussõnad, beebid said kingiks valla vapiga nimealise hõbelusika ning Eesti Lastekirjandus Keskuse ja Kultuuriministeeriumi ühisel tellimisel valminud raamatu „Pisike puu”. Hubasust lisasid Sõmeru põhikooli poiste ansambli laulud ning muljete vahetamine suupistelaua taga. Soovime pisikestele särasilmadele toredat kasvamist ja maailma avastamist ning vanematele palju rõõmu!

PS! Kõik, kes ei saanud lusikapeol osaleda, saavad oma kingitused kätte Rakvere vallavalitsuse kantseleist (kab 3). Info telefonil 329 5944.

Väikesed vallakodanikud peredega.

FOTO: SIIRI SAARMETS

Nimeline hõbelusikas.

Sõmeru põhikooli poisteansambel.

FOTOD: MARIO MIKVERE

Uhtna uus pakiautomaat ootab pakke saatma!

Omniva paigaldas koostöös kohaliku omavalitsusega uue pakiautomaadi Uhtna aleviku kaupluse juurde (Mõisa tn 1). Pakiautomaati tühjendatakse esmaspäevast laupäevani kell 8.

Saadetisi saab saata Omniva pakiautomaatidesse Eestis, Lätis ja Leedus, postkontoritesse või tellida kulleriga kohale viimine. Lisaks saab pakiautomaadist saata kuni L (38 x 39 x 64 cm ja kuni 30 kg) suuruses pakki ka mujale Euroopa Liidu piires. Omniva pakiautomaadid asuvad õues ja on ligipääsetavad kellaajast ning nädalapäevast sõltumata.

Rakvere vald tänas Ukraina sõjapõgenike abistajaid

REELIKA KIRSIPUU
kultuuritöötaja

Sõda Ukrainas on kestnud juba üle üheksa kuu ning on kodudest välja ajanud miljoneid inimesi, kes on leidnud uue kodu maailma eri paikades. Eestisse on selle aja jooksul jõudnud üle 50 000 sõjapõgeniku. Rakvere vallast on läbi käinud ligikaudu 160 inimest, kellest osad on läinud tänaseks juba kas tagasi Ukrainasse, teistesse riikidesse või omavalitsustesse.

Iga inimese saabumine Rakvere valda on olnud lugu. See on lugu mõtetest ja tunnetest, perekondadest ja sõpradest, usust ja lootusest, minevikust, olevikust ja tulevikust. Samuti sisaldavad need vajadusi ja muresid, millede lahendamisel on tulnud vallale appi palju toredaid ning abivalmis inimesi.

Erinevatele üleskutsetele on reageerinud palju suure südamega inimesi. Suur aitäh kõikidele Rakvere valla

elanikele ja ettevõtetele, iga väike panus on olnud suureks abiks! Läbi koostöö on Ukraina sõbrad saanud endale soojad riided ja jalanõud, kodud sisustatud, kõhud täis, leidnud töö ja elamispinna. Annetatud jalg- ja tõukerattad, arvutid ning mänguasjad on pannud särama Ukraina laste silmad.

Rakvere vald tänas valla koordinaatoriga hea koostöö ning igakülse abi eest järgmisi ettevõtteid ja inimesi:

Ettevõtjad: Stora Enso Eesti AS, Tõnu Saaber; Äntu Mõis OÜ, Diivi Põdersoo; Rademar OÜ, Kaie Turban; Põhjakeskus, Tiit Onga; Weekend Eesti OÜ, Anu Pajula; Kaarel Otstavel, Külliki Õis, Oleg Gross, Allar Neeme, Arti Silm, Ain Altermann, Willem ja Agnes Niinelaid.

Vabatahtlikud: Kaie Teiva, Katrin Nõlvak, Karin Vähi, Piret Saul-Gorodilov, Karin Viitmaa, Külli Hallik-Vilu, Moonika Roosileht, Nele Rogenbaum, Rita Liiv-Pohlak.

FOTOD: AIN LIIVA

Mentorid: Ruslana Volkova, Svetlana Tarassova, Viktoria Orumägi, Rimma Polonskaja, Kristi Palu, Eveli Indov, Johan Utt, Kaie Kullik, Merli Tammemägi.

Kolleeg: Marina Nikitina, Siiri Saarmets, Siiri Kohver, Monica Jaanimets, Janne

Lainjärv, Janek Seidelberg, Leo Kütt, Aare Eskor.

Koostööpartnerid: Transpordiamet, Diana Okas; Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamaja, Piret Laidroo; Lääne-Virumaa Keskrakamatukogu, Kaili Õunapuu-Seidelberg; Ida prefektuur Rakvere politseijaoskond, Katrin Satsi; Päästeamet, Jaak Kirsipuu; MTÜ Rakvere Diakooniakeskus, Anu Toomla; EEKB Koguduste Liidu Rakvere Karmeli kogudus, Gunnar Kotiesen; Lilian Hering, Piia Liiv, Carol Otstavel, Margit Lichtfeldt, Jaana Ant, Marja-Liisa Männik, Aleksei Osokin, Anneli Nagel, Raido Nagel, Sille Nagel, Krista Männiste.

Tõlkijad: Erik Jesse, Serhi Miskevych, Olesja Ragilo-Martinson.

Haridusasutused: Sõmeru põhikool, Uhtna põhikool, Lasila põhikool, Veltsi lastealgsõukool, Näpi kool, Sõmeru lastealgsõukool Pääsusilm Sõmeru ja Uhtna majad, Lasila põhikooli lastealgsõukool.

*On jõulukuun küünaldes lootust ja soove,
on tilluke säde me silmades,
on õnneisku ja ootuse rõõme,
on armastust, ardestust südames.*

*Soovime kaunist pühademeeleolu
kõikidesse kodudesse!*

*Toogu uus aasta rõõmu,
raha ja kindlustunnet!*

*Rakvere vallavolikogu
ja vallavalitsus*

TEEME HEAD!

Et ka varjupaiga loomadel oleks pühade ajal toidulaud kaetud, kutsub Sõmeru raamatukogu kõiki loomasõpru tegema head Rakvere Koduloomade Varjupaiga kassidele ja koertele.

Oodatud on konserveid ja kuivtoitu. Väga on vaja tekke.

Annetused palun tuua Sõmeru raamatukokku 16. detsembriks.

Aitame viia jõulutunde ka loomadeni!

Lääne-Viru jäätmekeskus paneb südamele

Kellel ei ole mahuti märgistatud aadressiga, palume need lisada (tänav, maja, korter, kinnistu nimi).

Tuletame meelde, et talvise hooaja saabumisega, palume hoida lumest puhtad mahutite pealsed, ümbrused ning ka tee mis viib mahutini.

Lisa küsimuste korral: vastame teie kõnele telefonil 616 5165, e-postile aadressil klient@lvjk.ee

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus Kooli 2,
SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevallasonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autorikaitse seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Maa korralise hindamise puhul huvitab inimesi maa väärtuse arvutus

Maa-ameti klienditoele laekus nädala jooksul pärast maa korralise hindamise tulemuste avalikustamist enim küsimusi maa väärtuse arvutuse kohta, aga abi on vajatud ka minu.kataster.ee-st detailsema info leidmisel.

Hindamistulemuste avalikustamise esimestel päevadel tuli Maa-ametil selgitada, et maamaks ei kasva sama kiiresti kui maa väärtus, vaid valdavalt 5 korda vähem ja sedagi 10%-liste sammudega. Hindamise kohta on tulnud ligi 100 küsimust, need puudutavad reeglina konkreetseid maid, näiteks miks on ühe maa väärtus kasvanud nii palju kordi, aga mõne kõrvalasuva maa väärtus rohkem või vähem, miks on muutunud maa sihtotstarve või kuhu on kadunud kõlvik.

Enamik küsimusi tuleneb sellest, et metoodika on esmapilgul keeruline ja vajab mõistmiseks veidi süvenemist. Mõned inimesed ei ole minu.kataster.ee-s üles leidnud hindamislehte ehk kohta, kus näeb 2022. aasta väärtuse andmeid. Metoodika kirjelduse leiab Maa-ameti veebilehelt teema all „2022. aasta maa korraline hindamine“. Sealt

leiab ka 3-minutilise kasutusvideo, mis näitab, kuidas minu.kataster.ee-s maa väärtuse infoni jõuda ja hindamislehel detailsemat infot näha.

Maa korralise hindamise tulemustega tutvumise ja tagasiside andmise aeg ei ole piiratud, kuid soovitatav on seda teha 2023. aasta juuni lõpuks, et Maksu- ja Tolliameti saaks võimalikult korrektsed andmed maamaksu prognooside arvutamiseks.

Oluline on teada, et erinevate hindamismudelitega hinnatud maid ei saa omavahel võrrelda, sest erineva kasutusega maade väärtus kujuneb erinevalt. Näiteks võib kahe omadustelt sarnase maatüki väärtus erineda mitu korda, kui ühe maa sihtotstarve on elamumaa (hinnatakse ehitusmaa mudeliga) ja teisel maatulundusmaa (hinnatakse 4 erinevas osas kasutades 4 erinevat mudelit).

Sama hindamismudeliga hinnatud lähestikku asuvate maade väärtuse erinevusel võib olla samuti mitmeid põhjuseid. Selleks tuleb võrrelda arvutuskäikusid. Ehitusmaadel võib suure erinevuse anda paiknemine eri asukohaklassides. Erinevus võib tulla eri

nevast pindalast või veekogu lähedusest.

Hindamisel jagatakse maad sihtotstarbe järgi nelja rühma, st rakendatakse peamiselt 4 hindamismudelit:

1) ehitusmaa mudeliga hinnatakse eelkõige elamumaad, ärimaad ja tootmismaad, aga ka maatulundusmaa õuemaad jt ehitamiseks mõeldud maad;

2) põllumajandusmaa mudeliga hinnatakse maatulundusmaa haritava maa ja loodusliku rohumaad kõlvikud;

3) metsamaa mudeliga hinnatakse maatulundusmaa metsamaa kõlvikud;

4) aktiivse turuta maa mudeliga hinnatakse transpordimaad, jäätmevõimaldamaad, üldkasutatavat maad jm maad, millega tavaliselt turul ei kaubelda.

Lisaks kasutatakse Tallinna ja Tartu kesklinna piirkondades ehitusmaa hindamiseks ehitusõiguse mudelit. Ehitusõigus on oluline väärtust mõjutav tegur ka mujal, kuid masinloetavate detailplaneeringu andmete puudumise tõttu ei saanud seda 2022. aasta hindamisel laiemalt kasutada.

Kõige kallimad on ehitusmaad, mis 2022. aasta maa korralise hindamise tulemu-

sel moodustavad 71% Eesti maa väärtusest hõlmates vaid 4% pindalast. Seevastu metsamaa, mis katab 49% Eesti pindalast, annab vaid 8% koguväärtusest. Siinkohal tuleb rõhutada, et ehitusmaad hinnati ilma ehitisteta ja metsamaad hinnati ilma sellel kasvava metsata.

Segadust on lisanud asjaolu, et hindamistulemuste avalikustamisel tekkis kõlviku andmete sünkroniseerimisel ka väike tehniline tarkvaraline probleem, mida ikka uutes infosüsteemides juhtub. Veaulatus ei olnud suur:

- 3,9% maaüksustest on kõlvikute pindalad suuremad kui maatüki pindala ja süsteem näitab õigest tulemusest kõrgemat väärtust;

- 3,5% maatükkidest on õuemaad kõlviku asemel muu maa kõlvik ja süsteem näitab õigest tulemusest madalamat väärtust (õuemaad hinnatakse ehitusmaa mudeliga, mis on kalleim, seevastu aktiivse turuta maa on madalaima väärtusega).

Veaga tegeleb Maa-ameti IT-partner (KeMIT), andmeid korrastatakse jooksvalt ja arvutatakse ümber ka hindamistulemused.

MAA-AMET

Mida toob kaasa 1. jaanuari tulumaksuarvestuse muudatus vanaduspensioniealistele

2023. aasta toob kaasa mõned head uudised meie eakatele. Aasta alguses kasvab pensionite baasosa 20 euro võrra. See kasvatab pea kõigi pensionisaajate pensioni, välja arvatud eripensionäride oma.

1. jaanuarist hakkab kehtima ka teine oluline muudatus, mis puudutab vanaduspensioniealisi. Nimelt on 2023. aastast vanaduspensioniiikka jõudnud inimestele maksuvaba tulu võrdne keskmise pensioniga ehk 704 eurot. See summa ei muutu pensioni kasvades ega ka siis, kui pensionär jätkab tööl käimist. Suurem maksuvaba tulu tähendab, et kõik vanaduspensioniealsed, kelle pension on järgmisel aastal üle 500 euro, saavad jaanuarist kätte pisut rohkem raha.

Maksuvaba tulu muudatus puudutab ca 283 000 pensionäri ja neid, kes on küll pensionieas, aga on pensioni saamise edasi lükanud. Suurem tulumaksuvabastus kehtib ka neile, kes jõuavad vanaduspensioniiikka 2023. aasta jooksul. 2023. aastal on vanaduspensioniiikka 64 aastat ja 6 kuud ning aasta jooksul jõuavad vanaduspensioniiikka

inimesed, kes on sündinud enne 1. juulit 1959. aastal.

Muutused vanaduspensioniealistele

Kui inimene on vanaduspensionieas (või jõuab sinna 2023. aasta jooksul) ja saab ainult pensioni, siis sotsiaalkindlustusamet arvestab tema pensionile automaatselt kuni 704 eurot maksuvaba tulu. Selleks ei ole vaja avaldust esitada ega eraldi ameti poole pöörduda.

Kui pension jääb alla 704 euro, on see uuest aastast täies ulatuses tulumaksuvaba. Kui aga pensioni suurus on näiteks 800 eurot, siis arvestatakse sellelt 704 eurot maksuvaba tulu ning ülejääva 96 euro pealt tuleb tasuda tulumaks.

Need, kes on vanaduspensionieas ja töötavad, saavad maksuvaba tulu kasutada ka oma töötasult juhul, kui nende pension on väiksem kui 704 eurot. Selleks tuleb kindlasti esitada tööandjale avaldus ning ära märkida maksuvaba tulu kasutamata osa summa, mida tööandja arvestab inimesele väljamakseid tehhes.

Oluline on tähele panna, et alates uuest aastast ei saa vanaduspensioniealine pensionär enam ise valida, kuidas ta maksuvaba tulu kasutab. Esmalt läheb maksuvaba tulu alati maha pensionilt ja vaid ülejäänut saab kasutada muudelt tuludelt.

Kui vanaduspensioniiiga on käes, aga pensioni saamine on edasi lükatud, saab kogu maksuvaba tulu kasutada korraga tööandja juures.

Kui inimene jõuab vanaduspensioniiikka 2023. aasta jooksul, arvestatakse talle maksuvaba tulu keskmise vanaduspensioniga (kuni 704 euro) ulatuses juba aasta algusest, st 1. jaanuarist. Kui siis ei jääda veel pensionile, saab maksuvaba tulu täies ulatuses kasutada oma töötasult. Selleks tuleb esitada tööandjale avaldus. Siinkohal tuleb tähele panna, et kui ühel hetkel otsustatakse jääda pensionile, ent jätkata tööl käimist, siis tuleb oma avaldus tööandja juures ka ära muuta.

Pensionär, kes pole pensionieas

Pensionid saavad ka mitmed, kes veel pole vanaduspensionieas. Neile, kes ei ole vana-

duspensionieas ega jõua sinna 2023. aasta jooksul, jääb kehtima senine maksuvaba tulu süsteem. Ainuke erinevus on, et 2023. aastast tõuseb kõikidel inimestel maksuvaba tulu 500 euro pealt 654 eurole. Kui mitte-vanaduspensioniealine pensionär on varasemalt sotsiaalkindlustusametile esitanud taotluse, et ta soovib pensionilt maksuvaba tulu kasutada täies ulatuses ehk kuni 500 eurot, siis sotsiaalkindlustusamet arvestab selle automaatselt ümber 654 euroks.

Tulumaksuvabastuse kohta saab uurida juurde:

- www.sotsiaalkindlustusamet.ee

- Maksu- ja Tolliameti iseteeninduskeskkonnas <https://maasikas.emta.ee/>

- Oma pensioni brutosumma saate teada, kui logi- te sisse kodanikuportali eesti.ee ja valides „Minu andmed“ -> „Toetused ja pensionid“ -> „Mulle arvestatud pensioni, toetuste ja hüvitiste vaatamine“

Ühe väikese kooli lugu

Veltsi lasteaed-alkkool tähistas sel aastal 30. sünnipäeva.

Koolikroonikas on kirjas, et 1992. aasta märtsikuus tehti tolleaegsele lasteaiajuhatajale Urve Sallale ettepanek, avada lasteaia vabades ruumides kool. Kuna see oli väheste kulu- tustega võimalik, siis alustati tööd kooli avamiseks. Palju abi saadi Rakvere vallavalitsuselt ja Kullaaru majandilt. Nii saigi viimasel ajal pooltühjaks jäänud lasteaiamaja juurde uudsust, tähtsust ja suurema rolli ning 1. septembril avati Veltsi lasteaed-alkkool, kus alustas tööd äsja Tartu Õpetajate Seminari lõpetanud õpetaja Margit Kaare ja kuus õpilast.

Väikesest maakoolist kujunes kiiresti kogukonna süda, ümbruskonna lapsi ja täiskasvanuid ühendav paik. Nii väikesed kui suured said te- gutseda erinevates huviringides, veeta meeleolukalt aega pereõhtutel, külastada lasteaed-alkkooli kontserte. Ajaga kujunesid koolil oma toredad traditsioonid, mis on püsinud tänase päevani.

Palju aastaid tegutses koolis külanoorte näitering „Näite- Näts“, mille peasutaja oli las- teaiaõpetaja Anne Nagel. Tema

Veltsi lasteaed-alkkooli esimesed õpilased oma esimese õpetajaga.

FOTO: LIISA KÄIVÄRÄINEN

omaloomingulised näidendid said pärjatud ka maakondlikel näiteringide võistlustel, tuues koju erinevaid auhindu. Näit- lemisepisikuga on koolipere nakatunud siiani.

Aegade algusest peale on Veltsi kool olnud ettevõtlik ja liikuv. Ruumikitsikuse tõttu ja tervislikke eluviise järgides, on koolilapsed pea igal vahetunnil õues. Käiakse traditsioonilistel

ratta-, seiklus- ja orienteeru- mismatkadel.

Heategevuslike koolikohvi- kute, jõulu-, sügis- ja kevad- laatadega on kogutud raha erinevate vahendite jaoks nii majas kui õuealal. Nii on aastate jooksul täienenud raamatutuba erivate teadus- raamatutega, kooliõuele on püsti pandud jalgpallivärvad, võimalas on lastele ronimissein

Veltsi kooli vilistlased õpetaja Anneli Martinsoniga. FOTO: RASMUS MARTINSON

või siis näiteks surisevad vaik- selt nõudepesumasinas. Kõik see on võimalik tänu toetavale kogukonnale ja hoolivatele las- tevanematele. Pered hindavad väikese kooli heaolu, kus nende lapsed õpivad ja teavad, et siin koolis loeb iga laps.

Veltsi kooli 30 aastat on olnud hariv ja huvitav aeg nii õpetajate kui õpilaste jaoks. Koos ühise perena oleme kas- vanud ja arenenud ning kõigele uuele avatud olnud.

Õpilastelt ja õpetajatelt on küsitud, milline on nende unis- tuste Veltsi kool tulevikus. Mõtteid tuli palju - mõned sarnased ja mõned erinevad, mõned hoopis erilised.

Tulevikus on unistuste Veltsi kool ainuke kool, kus vaikusel

on veel ruumi ja mõtetel on kõla.

Lapsed ütlesid, et tahaksid siin koolis kauem õppida. Tä- naseks on paljud neist unistus- test täitunud.

Kui koolimaja sai juurdeehi- tuse, muutus meie jaoks palju.

Meil on 6-klassiline kool ja kolm lasteaiarühma. Juba ammu ei ole meil enam liit- klasse. Ühe taksobussi asemel käib nüüd kaks, sest paljud inimesed on kolinud maapiir- kondadesse tagasi ja meie kooli soovijaid on väga palju. Vana koolimaja on uue osaga ühen- datud galeriiga. Meil on roh- kem ruumi. On suurem söökla, eraldi kunsti- ja käsitööklass, võimla ja spordiväljak, muu- sikaad. On mitu nurgakest lastele, kus saab sõpradega

juttu ajada või niisama vaik- seid mängida.

Õuealal on rohkesti asju mängimiseks ja puude otsas on onnid.

Maja ümbrus on kui roheline ja sopiline oas, kus igaüks leiab tegevust või nurgakese mõtisklemiseks. Aeg voolab siin teistmoodi kui linnas. Nagu maal vanaema juures.

Kunagistest laste unistus- test on täitumata veel ujula, veepark, loomaaed ja uisuväljak.

Õpetajate seas on ka meie kooli vilistlasi. Kes? See jäägu meile üllatuseks kui kooli juu- belipeol kokku saame.

VELTSI LASTEAED- ALKKOOLI PERE

*Iga laps loeb
Mina loen ja sina loed.
Lugemisel lugu loeb.*

*Loetud lugu sulle toeks,
toeks ka see, kes ette loeks.*

*Kui ma kaotan selle toe...
Kas siis üldse laps ei loe?*

*Kahtlus minu sisse poeb,
nukraks läheb meel...
Kui laps ei loe,
kes siis veel...*

Anneli Martinson

Töövarjud käisid teatris proovi piilumas

Näitleja elukutse tundub väga põnev ja tähelepa- nuväärne, aga kas see on ikka nii lõbus ja lihtne nagu kõrvalt vaadates paistab? Kaks Sõmeru põhikooli seitsmenda klassi õpilast otsustasid kasutada või- malust ja läksid Rakvere teatrisse töövarjudeks.

Kui 7.a klassi õpilane Oskar Gorodilov Rakvere teatri kohvikusse jõudis, lei- dis ta üllatusega eest Adeele Aarti, kes käib sama kooli 7.b klassis. Paralleelikaid ühendas juhuslikult sama soov - saada tulevikus näit- lejaks.

„Mulle meeldib näitlemi- ne,” teatas Osakar tõsiselt ja rääkis, et suvel osales ta vabaõhulavastuse „Ivo Schenkenberg ja Hannibali rahvas” massistseenides ja see oli päris kurnav koge- mus. „Alguses oli väga raske, aga siis hakkas meeldima. Huvitav oli ja meeldis inimes- te ees näidelda,” rääkis poiss. Rakvere teatri näitleja Tiina Mälberg küsis lavastajalt luba ja oli valmis Oskari endale töövarjuks võtma. Näitleja selgitas, et lavastajad kedagi naljalt prooviprotsessi jälgi- ma ei luba, aga kuna paras- jagu käisid lastele mõeldud jõululavastuse „Lohe linna all” proovid, siis olid sobivas

Töövarjud Rakvere teatris proovis.

FOTO: KRISTO KRUUSMAN

vanuses töövarjud täiesti te- retulnu. Oskarile saadeti enne varjupäeva näidendi tekst, et ta saaks kodus sellega kõige- pealt tutvuda.

Adeele Aart kinnitas samu- ti, et tema tahab tulevikus näitlemisega tegeleda. „Siis mõtlesin, et lähaksin teatrisse töövarjuks,” rääkis ta, aga kui Adeele käest küsiti, kas on mingi kindel näitleja, kelle tööpäeva ta tahab saada, siis ei olnud neil eelistusi. Nii pakuti talle hoopis võimalust trupijuhi töövarjuks haka- ta. Rakvere teatri trupijuht Getter Marii Kalvik tutvus- tas Adeelele kõigepealt oma ametit, näitas väljasõidu ja

etenduste plaane ja selgitas, et Rakvere teater teebki hästi palju väljasõite. Peale seda said Adeele ja Oskar minna lavastuse proovi jälgima.

„Me läksime ühte proovi- ruumi, mis asus hoopis kino- majas,” rääkis Oskar ja lisas, et sinna oli valmis pandud juba lavakujundus. Adeele ei teadnud enne proovi vaata- mist, millest lugu jutustab. „Aga ma teadsin, et see on mingi lohedest,” ütles ta ja rääkis, kuidas näitlejad proo- visid mitu korda sama kohta mängida, et näha, kuidas kõige paremini välja tuleb ja lavastaja Helen Rekkor aitas neid selle juures väga palju.

Oskar tunnistas, et kodus teksti lugedes, tekkis tal küll mingi oma fantaasia ja kerki- sid pildid sellest, mismoodi lugu laval välja näeb, aga seda, mida ta proovis nägi, küll arvata ei osanud. „Nad võtsid seda osa, mis jutustas pardi lugu ja kassi ja kuke lugu ja läksid välja kuni mära looni,” rääkis poiss, aga loomulikult ei hakanud ta kogu teksti ümber jutustama. Teadmine, et kõik need loomad on lavas- tuses „Lohe linna all” esin- datud, tekitab juba omajagu huvi ning põnevust. Oskar rääkis, et neid loomi kujutasid näitlejad igasuguste asjadega

- kasukate, päikeseprillide ja sokinukkudega.

Adeele kinnitas samuti, et nägi proovis põnevaid näit- lemise võtteid ja eriti üllatav oli varjuteater, mida näitlejad oma kehadega esitasid.

Küsimusele, kuidas näitleja töö peale varjupäeva tundub, kõlas Oskari poolt vastuseks: „Ikka meeldib,” ning Adeele kinnitas veenvalt: „Jaa!”

Õpetaja Merike Sõmermaa annab Sõmeru põhikoolis karjääriõpetuse tunde ja kõ- neles, et töövarjupäev on üle- eestiline programm, milles kool osaleb juba mitmendat aastat ja osaleda saavad õpi- lased 7.-12. klassini. „Kuna meie koolis on karjääriõpe- tus 7. klassis, siis see ongi aine üks osa, et õpilased käi- vad töövarjupäeval,” selgitas õpetaja. Varem oli tegu ühe kindal päevaga novembris, aga alates koroonalainetest võimaldati juba töövarjunä- dalat. Töövarjuks on võima- lik käia koguni läbi on-line'i ja seda kasutati eelmisel aastal,” rääkis Merike Sõmermaa.

Ta meenutas varasematest aastatest, et läbi veebi on tut- vutud koguni lennujuhi ame- tiga. Samuti kiitis ta eredat lugu varasemast aastast, kus õpilane käis harvesterijuhiga metsas ja filmis seda. Õpetaja selgitas, et töövarjupäeva järel teevad lapsed esitluse,

kus nad räägivad ametitest ja tutvustavad seda kogemust.

„Alati toonitan, et õpilased küsiks luba pildistamiseks ja filmimiseks, et oleks väga tõetruu,” selgitas õpetaja Merike ja kinnitas, et õpilaste sõnul on nende esitluste kuu- lamine üks põnevam osa kogu õppeaastast. „Peamine on, et saab teistele lastele ka esitle- da kõiki neid toredaid kohti, kus nad käivad, sest ise ei jõua kõiki erinevaid töökohti läbi käia,” tõi õpetaja välja ühe olulise osa töövarjupäeva vajalikkusest.

Põgus ülevaade asutustest ja organisatsioonidest, kus õpilased sel aastal töövarjuks käisid oli väga muljetavaldav. Esindatud olid mitmed oma valla allasutused ning eri- palgelised asutused teistes omavalitsustes, pangad, tee- nindus- ja tootmisettevõtted ning koguni kaitseväge ja päästekeskus.

Pikka nimekirja vaadates on tõeline rõõm näha, kui laialdane huvidering noortel on ja kindlasti ei jää nemad hätta kuuldes küsimust, mil- lega lapsi maast madalast hakatakse kimbutama: „Noh, kelleks siis sina suurena saa- da tahad?”

PIRET SAUL-GORODILOV

Isadepäeva töötod Sõmeru koolis

KADI MURAKAS
huvijuht

Eesti rahvakalender ütleb, et isadepäev on perekondlik pidupäev, millega austatakse ja tunnustatakse isasid ja vanaisasid või mehi, kes on meie elus täitnud isa rolli. Õnneks on tänaseks epideemia ja piirangud niipalju järele andnud, et saime taaskord oma kooli õpilaste isasid mees pidada ja korraldasime neile ühel ilusal kolmapäeva õhtul vahvad töötod.

Selleks puhuks palusime kõikidel huvilistel end eelregistreerida, valmistame ette valitud töötod ja viisime need toredate juhendajate abil läbi. Iga isa sai valida õhtuks kas kaks erinevat töötuba, mis kumbki kestis 45 minutit või köögitöötoa, kus tuli

FOTOD: KADI MURAKAS

abis olla terve planeeritud aja vältel.

Aga mida töötubades siis teha sai?

Isad said näiteks traadist mõistatusmängu kokku väänata või tühjadest plastikpudelitest reaktiivautosid meisterdada ning nendega omavahel võistelda. Kes soovis, sai koos lastega helkurnukke punuda või Rakvere teatri kampaania jaoks draakonimune voltida. Muidugi sai ka köögis kogu külastajaskonnale kahekäigulist õhtusööki valmistada - ühed isad vorpisisid kotlette teha, teised rullisid banaanist sushit.

Osalejaid oli koos lastega kokku umbes 120 ringis. Töötod töötasid täiel võimsusel ning aeg möödus nii kiiresti, et ei saanud arugi, kui kõigil juba kõhud täis ning aitäh ja head aega huu-lilt kõlanud.

Maleva noortega öömatkal

FOTO: LILIAN LINDMÄE

LILIAN LINDMÄE
Übja noortekeskuse
noorsootöötaja

Rakvere valla maleva noored olid suvel nii tublid, et nendega võib vabalt luurele minna, mõeldud-tehtud.

4. novembri õhtul said Vaeküla ja Uhtna rühma noored kokku Lasila noortekeskuses, et üheskoos läbida matkarada ja veeta koos üks mõnus õhtu.

Peale kogunemist oli noortekeskus nagu sipelgapesa - kes oli esimest korda ja uudistas maja, mõni otsis meelepärast kohta, kuhu oma asjad paigutada - ja jutuvadale ei paistnud lõppu tulevat. Nagu malevas oli vaja asuda tööle ja kell tiksus halastamatu kiirusega, oli asi ka seekord - saime ju tegelikult kokku öömatka pärast. Oli viimane aeg vaadata oma taskulamp üle ja teele asuda.

Igav ja tüütu oleks lihtsalt jalutada, seega tuli rajal lahendada ka ülesandeid. Kohe esimeses punktis jaotati noored võistkondadeks: Vaeküla rühma noored ühes, Uhtna omad teises ja need, kes osalesid mõlemas rühmas said ise valida, kuhu kampa kuuluda tahavad. Ülesannetes ei olnud midagi kontimurdvat - erinevates punktides tuli meenutada ja kirja panna malevapäevade tegevused. Öös on alati midagi põnevat, näiteks

kummitus puu taga, kusagil ulgusid koerad, salapärased hääled, aga meie noored ei pannud neid asju tähelegi, sest neil olid omad teemad, mida arutati. Teekonna lõpus võtsid Diana ja Mart meid vastu lõkketule ja teega. Et väljas oli päris jahe ilm, oli see tõeliselt soe vastuvõtt.

Lõkke ääres küpsetati vorstikesi, vahukomme ja prooviti uusi maitseid, näiteks vahukommi leivaga või lõkkel küpsetatud küpsist ning oligi aeg asuda tagasiteele.

Malevas oli igal õhtul tagasiside päevale, nüüd tegime tagasiside kogu malevas oldud ajale. Tulemusest näevad ka rühmajuhid, kas ja kuidas teha järgmisel korral midagi paremini. Noorte vastused ja arvamused tundusid mõistlikud, ei olnud midagi utoopilist.

Natuke lobisemist, erinevaid mängu, niisama olemist ja oligi uneaeg käes.

Hommikud saavad alati liiga ruttu, veidi näksimist ja aeg asuda koduteele.

Suur aitäh kõigile noortele, et leidsite selle aja ning veetsime kõik koos ühe laheda õhtu!

Aitäh rühmajuhitidele: Diana Pähkel, Johanna Luts, Annika Kook, Piret Laidroo, Ruslana Volkova!

Aitäh Mart Laidroole, et olid toeks ja abiks!

Malevas on tore!

6.a klassi üllatus lasteaiale

KÜLLI HALLIK-VILU
lasteaiaõpetaja

Ühel ilusal novembrikuu päeval said Sõmeru lasteaia Mõmmikute rühma lapsed lõunaunest ärgata tervelt tunnikese varem, sest oodata oli külalisi Sõmeru koolimajast. Kiiresti riidesse, voodid korda ja kui veel viimased ennast riide sättsid, saabusid oodatud kooliõpilased 6.a klassist ning nende õpetaja Toivo Reinsoo, kaasas enda meisterdatud taluloomad, peremees ja taraga ümbritsetud majake. Kui algul arvasime, et toimub lihtsalt asjade pidulik üleandmine, siis tegelikult

üllatasid koolilapsed meid vahva näidendiga, kus tegelasteks nende enda meisterdatud loomad ja peremees. Lapsed sättsid end mõnusasti etendust vaatama ja vaikuse järgi rühmaruumis, tundus, et see meeldis. Pärast seda said lapsed ka ise külalistele sama näidendi ette mängida, tutvuda meisterdatud taluelanikega ning esitada koolilastele ja nende õpetajale küsimusi. Hiljem kostitasime üheskoos külalisi ning koolilapsed said meenutada oma lasteaia aegu ning külastada oma endisi rühmi ja õpetajaid. Tore oli nii neil kui ka meil!

Lapsed lubasid, et meie koostöö võiks jätkuda ka

FOTO: KÜLLI HALLIK-VILU

edaspidi. Jääme ootama nupukaid ideid ja mine tea, äkki üllatame meie neidki.

Igal juhul tänab lasteaia pere vahvaid õpilasi ja õpetaja Toivot toreda mõtte eest oma väikeseid

kaaslaste mees pidada ja näidata, et suurtes ei ole kadunud hoolivus endast väiksemate suhtes ja seda julgetakse ka näidata.

Aitäh veelkord ja koolipere on lasteaias alati oodatud.

Parimad isad

MONIKA GUSTAVSON
õppealajuhataja

Sõmeru lasteaia isadepäeva pidu peeti lõbusas ja muhedas meeleolus Sõmeru klubi suures saalis, kuhu oli tulnud rõõmustavalt palju isasid ja teisi pereliikmeid.

Laste laulud, mängud ja luuletused rääkisid tublist, toimekast pereisast ning sellest, kuidas lastel on tore oma isaga koos olla. Igale lapsele on tema isa kõige parem ja kallim.

Peoks valmistumine pakus lastele palju põnevust,

Sõmeru lasteaia isadepäev.

FOTO: EVI METSMAAKER

sest esineda tuli mitu korda suuremas saalis, kui see on lasteaias. Esmakordselt võtsid lasteaiast väljas toimuvast peost osa ka 2-3-aastased lapsed Krati

rühmast, kes samuti esinesid väga tublilt.

Ühispeo korraldasid muusikaõpetaja Mirja Markson ja liikumisõpetaja Kersiti Piht koos rühmaõpetaj

jatega. Osavad peojuhid olid Sipsiku rühma lapsed Vanessa Tali ja Rasmus Sirg-mets.

Tänu sõnad ka Sõmeru klubi perenaistele.

FOTO: JANEK LAANEMÄE

Uhtna Tähetäpsid kutsusid oma isad pereõhtule „Esmaspäeval isaga“, kus kõlasid laulud ja luuletused, mängiti koos isadega ja sai näha etendust „Seene all“. Pidulõppes ühise jäätisesöömisega.

RAAMATU-UUDISED

Jaana Ant Lepna raamatukogust soovitab

Kohe-kohe on kätte jõudmas aasta kõige mõnusam ja hubasem aeg. Seekord ei tahaks ma tutvustada raamatuid, vaid hoopis lauamänge, mida saab pikkadel talveõhtutel kogu perega mängida. Neid ja teisigi lauamänge saab laenutada Lepna raamatukogust.

Kasuta ka otsingut www.lugeja.ee lehelt, vali oma raamatukogu ja sisesta otsingusse märksõna „lauamäng“, leiad veel palju põnevaid.

Dixit Odyssey

Üks väga tore seltskonnamäng on „Dixit Odyssey“, millele on poodides saada ka palju erinevaid mängulaiendeid. Lepna raamatukogust leiab mängulaiendi osa 8, „Harmonies“.

Mäng ise lühidalt käib nii: Üks mängijatest võtab jutuvestja rolli, valib enda käest ühe kaardi ning annab selle kohta vihje lause, viisijupi või tegevuse näol. Kõik teised mängija valivad seejärel enda käest samuti ühe kaardi ja annavad selle teistele näitamata jutuvestja kätte. Kaardid segatakse ning seatakse ritta. Mängijad peavad vihje järgi ära arvama, milline oli jutuvestja kaart. Kui mitte keegi või kõik arvavad tema kaardi ära, ei saa jutuvestja punkte. Kui ta aga sai mõned hääled, siis saab ta punkte vastavalt tema kaardi poolt hääletanud mängijate hulgale ning punkte saab ka õigesti arvanud mängija. Pärast kokkulepitut arvu voorude möödumist võidab suurima punktisummaga mängija. Tegemist on väga lõbusa seltskondliku mänguga, eriti kui osalejateks on erineva vanusega mängijaid. Tööle tuleb panna fantaasia ja jutustada nii, et mängijatel ei oleks lihtne kaarti ära arvata, samas aga nii, et mõni siiski leiab üles jutuvestja kaardi. Mida rohkem mängijaid, seda lõbusamaks mäng läheb.

Carcassonne

Lauamäng „Carcassonne“ on maailmakuulus strateegiamäng kogu perele, kus mängijad tõmbavad ruudukujulisi kaarditükke ja panevad nendest kokku mänguvälja, ehitades linna, põlde, maanteid ja kloostreid. „Carcassonne“ on lihtne strateegiamäng, mille õppimiseks kulub viis minutit, mille ülesseadmine ei võta palju aega ja mis kulgeb ladusalt algusest lõpuni.

Mängijad võtavad vurnast kordamööda ruudukujulisi kaarditükke ja asetavad neid nii, et linnad ühenduksid linnadega, maanteed maanteedega jne. Mängijad võivad kuulutada linna, maanteed, kloostreid ja põlde enda omadeks, asetades neile mängunuppe. „Carcassonne“ toob alati kaasa palju üllatusi, sest mänguvälja kuju muutub mängu ajal pidevalt.

Rõõmsaid hetki ja põnevust soovides!

TOIVO
JA KITARR

14. detsembril
kell 17 Sõmeru
raamatukogus

ÕDUS
AASTA-
LÕPU
ÕHTU-
POOLIK

On muusikat,
piparkooke ja
üllatusi.

Kohtumiseni
raamatukogus!

RAAMATUKOGUDE AASTA

Maja ilma raamatuteta on nagu tuba ilma akendeta

Dokumendid lubavad Uhtna raamatukogul detsembrikuus pidada tagasihoidlikku 75. juubelit, kuid on ammu teada fakt, et ajalehtede ja raamatute lugemine on meie inimestel südamelähedane olnud juba palju kauem. Ja mis seal salata - nii mõnigi kord oleme ise ajakirjanikele sule ette sattunud. Teadaolevalt juba 164 aastat tagasi...

28. mai 1858 „Perno Postimees ehk Näddalileht“ / esikaanelugu

Mis tänavu lihavõttepühil Rakvere kihelkonnas Uhtna mõisas sündinud.

Kolme aasta eest tuli üks 19 aastane noor inimene, nimega Paul, Uhtna mõisa ja palus teenistust. Hilbud olid tal vaesed aga palve hale – kindrali lesk proua võttis poisi ometi teenistusse, ehk küll just inimest tarvis ei olnud. Aega mööda läksid Pauli riided paremaks ja süda jämedamaks. 14. märtsil sõitis proua nädalaks kodust välja. Toapoiss läks oma rätsepast sõbraga kõrtsi lõbutsema ... korraga jääb Paul seisma ja ütleb: „Kas tead! Proua on kodust ära ja andis pühadeks palju

hõbe asju mulle puhastada“ Hõbeasjad pandi nüüd kotti, hobune tallist saani ette, mehed peale ja las käia! ...

Hõbedavarastel oli plaan minna üle mere Soome- maale, seal kraam maha müüa, raha pooleks jagada, võtta paar Soome tüdrukut naiseks ning elada nagu krahvid ja parunid. Kas see neil õnnestus? Kuidas hõbedavarguse lugu laheneb saad lugeda Uhtna raamatukogus või topoteegist

7. juuni 1886 „Eesti Postimees ehk Näddalaleht: maa- ja linnarahvale“

Ajalehtede lugemises võiks Uhtna vald paljudele eeskujuks olla. Vallal on kena koolimaja, muusikuja tubli laulukooriga ning raamatukoguga... *Qualis rex, talis grex* ehk: kuidas härra, nõnda vald.

1. juuli 1952 „Punane täht“

Sämi raamatukogu sisaldab rohkem kui 2000 köidet ning rahuldab lugejate kasvavaid nõudeid nii ühiskondlik-poliitilise, erialase kui ka ilukirjanduse osas. ... Raamatuid saavad kolhoosnikud laenutada postikandja kaudu. ... kevadtööde perioodil organi-

seerisime kolhoosnikutele otse töökohtadel vestlusi kirjandusest ja raamatute ettelugemisi.

15. märts 1986 Punane Täht

...vanadest kaupluseruumidest oli oma töömeeste abiga saanud hubane ja veel lakilõhnaline lugemiskamber. Tehtu väärib tunnustust ka seetõttu, et on ju raamatukogude olukord meie rajoonis jupp maad halvem kui klubide oma. Nüüd aga ikkagi üks ruum juures...

10. november 2016 Virumaa Teataja /esikaanelugu

Uhtnas avati Eesti esimehe TOPOTEEK

Topoteek on külamuuseum, mida igaüks saab oma kodus külastada ...

Need ja paljud teised ajalehe artiklid meie piirkonnast on koondatud raamatukogus kokku lugemisvaraks „Vanad ajalehed kirjutavad meist“.

Vähehaaval jõuavad lood lugemiseks Uhtna topoteeki.

INGE PIKKOJA
Uhtna raamatukogu direktor

Minu raamatukogu - linnas, taskus, südames ... - Uhtnas!

Raamatu kogu – nii kirjutatuna paneb see mind mõtlema ühest suurest kogusest erinevatest raamatutest, mida keegi on hobi korras kogunud. Tegelikuses on seda ju ka raamatukogu – üks suur kogu raamatuid ja nende hoidmise koht, aga mitte ainult.

Oma praeguse – 9 kooliaasta jooksul – olen käinud ainult kahes raamatukogus ning raamatuid laenutanud ainult ühest – meie oma Uhtna raamatukogust. See raamatukogu on mu südamele lähedane, sest olen seda külastanud juba aastaid. Mul ei ole mees esimehe külastus, aga ma tean, et see oli siis kui ma veel lasteaias käisin. Juba siis huvitasid mind raamatud ning nendes peituvad saladused ja seiklused.

Oma esimese raamatu laenutasin 1. klassi õpilasena. Tagasi vaadates ei ole mul mees, millest raamat rääkis, aga ma tean, et sellest ajast sai alguse mu lugemismaratoni. Klassis hakati kirja panema mitu raamatut igaüks õppeaasta jooksul loeb.

Alguses olin ma nimekirja lõpus, aga ma tõusin väga kiiresti tippu.

Üheksa aasta jooksul olen laenutanud raamatukogust umbes kolmsada raamatut. Kuigi praeguseks ajaks olen ma rohkem läinud üle internetis lugemisele, naudin ikkagi hetki kui saan füüsiliselt raamatut käes hoida ja lugeda.

Raamatukogu kust mina raamatuid laenutan, on mu kodukohale ja koolile kõige lähem raamatukogu ja see on ka tähtsal kohal minu elus. Iga kord kui ma sean sammud raamatukogu poole, tekib mul huvi selle vastu, et mis raamatu ma seekord võtan.

Niisiis, läki raamatukokku! Juba kergelt kriiksuv aiavärv koos tagastuskasti, aia peal oleva näituse ja infoga lahtiolekuaegadest on kutsuv. Õues mängivad lasteaiälapsed lisavad elurõõmu, sest just selle maja katuse all meie raamatukogu asubki. Ka terrassil olev stend kutsub lugema.

Avan ukse. Vastastikused tervitused, küsimused ja vastused koolielu kohta. Jalkanõud jalast, jope nagis-

se ja juba on mõnus tunne. Ja siis on võimalus ennast raamaturiilulite vahele poetada. See osa mulle meeldib kõige rohkem. Tavaliselt annan raamatu tagasi ja siis hakkab sirvima uusi raamatuid, mis kogusse on tulnud.

Ilma raamatukoguhoidja soovist ei oleks ma nii palju huvitavaid ja erinevaid raamatuid leidnud, kusjuures nii mõndagi raamatut olen lugenud lausa mitu korda ning leidnud ikka midagi uut ja huvitavat. Samas olen ma alati kuulnud ka soovitusi uute raamatute või sarjade kohta.

Meie Uhtna raamatukogu näitel võin kinnitada, et inimesed ei käi raamatukogus ainult raamatute laenutamise pärast. See on ka kohtumispaik. Lisaks lugemisele on seal hea rahu ja vaikuses istuda ja sõbraga maailma asju arutada, kohtumisi korraldada, raamatuid sirvida. Meie raamatukogust on võimalik leida ka ajaloolist materjali kohaliku elu ja ajaloo kohta. Riiulite vahel liikudes võib tekkida tunne, et aeg peatub

ja seda tunnet on meie tänapäevases kiirustavas maailmas väga vaja. Koolilastele toimuvad aeg-ajalt ka raamatukogutunnid ja vahel kohtumised kirjanikega.

Raamatukogud, ükskõik mis ajastul, on alati olnud inimestele tähtsad. Ei kujuta ette, mis juhtuks, kui kõik raamatud koliksid päriselt digitaalsesse maailma. Paljud inimesed, mina kaasa arvatud, armastavad raamatut ehtsa raamatuna - armastavad raamatu käes hoidmise tunnet, lehekülgede krabina, seda lõhna mis on tavalisel raamatul ja armastavad rääkida, millest nende raamat räägib. Viimase koroonaja karantiini tingimustes tundsin ka mina puudust, et ei saanud vabalt raamatukokku minna ja seal olla, sest ma armastan meie kohalikku raamatukogu ja tean, et soovin seda külastada ka vanemana.

KRISLIN PÄHKEL
Uhtna põhikooli
9. klassi õpilane

Mardisandid käisid hooldekodus

IRINA VASSILJEVA
sotsiaaltöötaja

Traditsiooni kohaselt on 10. novembril mardipäev. Vanemal põlvkonnal on see päev väga südamelähedane – see on nende lapsepõlv ja noorusaeg.

Uhtna hooldekodu personal otsustas seekord

eakaid rõõmustada ja kutsuda mardisandid külla. Tegemist oli tagurpidi mardisantidega, kes tulid eakatele ande andma ja head viljaõnne soovima. Mardid laulsid ja tantsisid individuaalselt igale hoolealusele eraldi. Hoolealuste silmad löid särama, mõned laulsid kaasa. Kostüümid olid nii ägedad,

et mardisante ära tunda oli peaaegu võimatu.

Erilist tänu tahaks avaldada meie perenaisele Karina Leppikule, medõele Jana Seerile, abihooldajale Olga Dvoinishikovale, kes olid nõus minu, sotsiaaltöötaja Irina Vassiljeva, algatusega kaasa minema ja hoolealuseid üllatama.

FOTO: MARINA LANDBERG

Tegevusjuhendaja: märgake vanemaid inimesi enda ümber!

Foto on illustratiivne

Eakate tegevusjuhendaja, EHA koduteenuste juhi ning Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsiooni poolt 2021. aasta tugisikukuks ja isiklikuks abistajaks nimetatud Regiina Künnapuu sõnul põhjustavad vanemate inimeste kukkumist sageli ka valehäbi, mis takistab abi palumist. Esimestest kukkumistest ei taheta rääkida, samas järgmistel kordadel ei pruugita enam ise püsti saada ning telefon võib jääda liiga kaugale, et abi kutsuda. Samal teemal oli juttu ka saates „Prililitoos“.

Regiina on ametilt tegevusjuhendaja ehk erihooldekande valdkonna spetsialist, kelle ettevõtte tegeleb ka eakate hooldamise ning igapäevaelutoimingute toetamisega. Ise nimetab ta seda klienditeeninduseks ning eakaid, keda ta abistab, kutsub ta klientideks, mitte abivajajateks.

Milline on sinu tööpäev?

Ma olen praegu sellises eluetapis, kus ma juhin nii ettevõtet, kui tegelen ka otseselt klienditeenindusega. Klientide hulgas on nii neid, kelle juures me käime kord nädalas, aga ka neid, kelle juures käime igapäevaselt – esmaspäevast pühapäevani,

kaks kuni neli korda päevas. Meie eesmärk on läheneda klientide vajadustele personaalselt ning pakkuda võimalikult paindlikku teenust. Tegevused on meil eelnevalt kokku lepitud. Meil on iseiseisvamaid eakaid, kes vajavadki natuke vähem toetust, aga ka neid, kes voodist ei tõuse. Viimaste puhul on meil väga hea tugivõrgustik, sest meie töö alustala on meeskond. See on väga-väga oluline. Ühe kliendiga on olukord natuke keerulisem, sest kliendi tütar elab USAs. Sellistel puhkudel on vaja teenust kohandada vastavalt eakale, et tal oleks oma kodus turvaline elada.

Mida tähendab tegevusjuhendaja töö?

Üks amet aga palju rolle, lühidalt on tegevusjuhendaja erihooldekande spetsialist. Enne oma ettevõtte loomist töötasin ma Hoolekandeteenuse ASis, meie klientideks olid eri vanuses täisealised vaimupuudega ja psüühikahäirega kliendid.

Meie töö sisaldas toetamist igapäevatoimingutes ja huvitegevuse korraldamist ning ühiskonna elust osa võtmist. Kahjuks kardetakse vaimupuudega ja psüühikahäirega inimesi palju ja täiesti ilma põhjuseta. Meie eesmärk on toetada klienti nii, et ta tuleks võimalikult

hästi toime oma tavapärase keskkonnas. Kokkuvõttes füüsilise ja vaimse heaolu tagamine.

Päästeameti* statistika kohaselt kukuvad eakad oma kodus aastas ligi 1000 korral ning Terviseameti andmetel lõppes mullu üle 70 sellise kukkumise surmaga. Sa näed igapäevaselt eakate kodusid. Mis on statistika taga olev tegelikkus?

See on mitmetahuline probleem. Üheks pooleks on kodude füüsiline pool – maas on juhtmed, palju mööblit, vanu asju või halb valgustus. Teisalt on kukkumiste taga füüsilise võimekuse langus, mõningatel juhtudel ei käida regulaarselt arstil või ei taheta täita arsti juhiseid.

Suur probleem on ka valehäbi ehk keeldutakse abi küsimast ja öeldakse: „Ma saan ise hakkama.“ Levinud on ka soov pereliikmeid mitte koormata. Vanemad inimesed ütlevad sageli, et lastel on oma töö ja pere, kelle eest hoolitseda. Nii proovivadki eakad ise hakkama saada, kuigi tihti lõpeb see kurbade tagajärgedega.

Eakad ei räägi tavaliselt esimestest kukkumistest, samas järgmistel kordadel ei pruugita enam ise maast üles saada ning telefon võib jääda liiga kaugale, et abi kutsuda.

Mul oli paar kuud tagasi juhtum, kui meie klient, kes kasutab rulaatorit, kukkus söögitegemise ajal. Pliit oli kuum ja telefon oli rulaatori käesanga küljes olevas kotis. Rulaator kukkus kliendi le peale ning imekombel – ja tõesti imekombel – lendas telefon talle kaarega rinna peale. Nii sai ta abi kutsuda.

Päästeameti väljakutsete puhul on suureks probleemiks, et uks on lukus ja võtmed on seespool ukse ees. Seega abivajaja juurde pääsemine võtab aega, kuigi iga minut sellises olukorras on arvel.

Millised on eakate kodud? Mis on põhilised vead, mis teevad kodu ohtlikuks?

Eks kõik kodud on erinevad. Head elamud on laiade ukseavadega korterid, kus ei ole lävepakke ning põrandal ebavajalikke esemeid või juhtmeid, et oleks lihtne ka abivahendiga liikuda.

Sageli ei taha vanemad inimesed aga esemetest loobuda ning mööbel ja tarbeasjad jäetakse seisma, sest need on mälestustega seotud. Seda kohtab eriti inimeste puhul, kes on kaaslase kaotanud ja tahavad mälestustest väga kinni hoida.

Kodude kohandamisel on samas ka oluline, et korraga ei tehtaks suuri muudatusi, sest see võib vaimsele tervisele halvasti mõjuda. Samas võiks teha natuke puhastust: eemaldada ebavajalikud vaibad, juhtmed kinnitada mööda seina ja veenduda, et need käimis teekonnale ette ei jää, vajadusel väiksemaid mööbliesemeid ümber tõsta ja kogunenud kilekotikesed ja kastid ja muud esemed, mida igapäevaselt ei kasutata, kindlasse kohta tõsta. Eriti ohtlik on vannituba, kus juhtub palju õnnetusi – toetuspinna on märjad ja libedad, logisevat kraanikaussi ka ei saa usaldada. Telefoni ammugi ei võeta kaasa.

Päästeameti andmetel toimub suur osa kukkumistest Ida-Virumaal. Oskad sa aimata, mis selle taga on?

See võib olla tingitud ebapiisavast tervishoiu- ja/või sotsiaalteenustest või info puudusest. Üksi elavad eakad ei ole alati võimelised ilma saatjata terviseasutustes käima, võib-olla lapsed ja lapselapsed on piirkonnast ära kolinud ja hooldusvajaduse ilmnemisel on olukord juba kriitiline. Võib-olla on Ida-Virumaal ka eakate osakaal suurem.

Ma kutsun inimesi üles märkama eakaid ja nende

abivajadust. Olgu selleks naabrinaine või täiesti võõras inimene. Märgake, sekke või kutsuge abi! Kui märkate näiteks, et naabri postkasti hakkab ajalehti kogunema või te ei ole naabrit pikka aega trepikojas liikumas näinud, siis tasub sellele tähelepanu pöörata. Märkamise ja abistamine on väga oluline. See pole meie ühiskonnas võib-olla nii levinud, kui mujal maailmas kuid me võiksime liikuda selles suunas, et me märkaksime enda ümber ja kogukonnas elavaid inimesi ja kui näeme nende käitumises ebatavalist muutust, siis reageerime.

Kui palju sa näed oma töös lähedaste tuge? Kas seda on sinu hinnangul piisavalt?

Väga südantsoojendav on näha ühtehoidvaid perekondi, kus pereliikmed panustavad maksimaalselt, et kõik oleks tehtud. Tõsi, kui perekond on fakti ees, et lähedane vajab hooldamist, siis on igaüks oma elukorraldust vastavalt muutnud ja panustab oma võimete piires. Ma leian, et äärmiselt oluline on oma lähedasega seotud hoolduskoormust jagada, see annab võimaluse muude kohustuste kõrvalt ka puhata. Muidugi on seaduse järgi kõigil kohustus oma vanemate eest hoolt kanda, va teatud juhtudel, kui pereliige ülalpidamiskohustusest vabastatakse.

Miks on nii, et kui eakas on pikalt tööl käinud ja ta koduseks jääb või kaaslane ta kõrvalt lahkub, eaka olukord kehaliselt või vaimselt halveneb?

Mulle tundub, et pensionile jäädes kaotatakse tihti justkui oma väärtus ühiskonnas, aastaid kestnud ja sissejuurdunud elulaad on päeva pealt muutunud ja muud eesmärgistatud tegevust justkui ei ole. Tekib tunne, et mind ei ole enam vaja. Samamoodi kui kaaslane lahkub nende kõrvalt,

siis on emotsionaalne löök suur ja tihti elu mõte kaob.

Kui oluline on eaka jaoks sõpruskond või aktiivne tegutsemine?

Sotsiaalne aktiivsus ja suhtlemine on vaimse tervise hoidmisel oluline – mälu vajab pidevat stimulatsiooni. Muidu tuleb tõesti see mandumine – jäädakse üksi, hakatakse end eraldama ja lõpuks ei tahetagi kedagi näha. See on väga halb.

Ühe lihtsa ajaveetmisvõimalusena soovitan lauamängude mängimist. See mitte ainult ei too inimesi kokku meelelahutuseks, vaid aitab hoida vaimu erkšana.

Teadupoolest on naerimine tervisele hea. Ma loen hetkel ühte erialast raamatut Wendy Mitchelli "What I wish people knew about dementia," kus hooldaja toob välja, et kui eakas elab korteris, siis oleks hea, kui korteri aknad oleksid täna poole. Meie jaoks võib see olla väike asi, aga inimesele, kes on ainult kodus nelja seina vahel, on see väga oluline. See tekitab neile justkui turvalise atmosfääri ja ühtekuuluvustunde.

Aktiivne tegutsemine, sõpradega suhtlemine ja kodust väljas käimine hoiab eakat ka füüslises mõttes liikuvana ning vähendab kodus kukkumise riski.

**Päästeameti algatusel toimuv kukkumiste ennetamise pilootprojekt toimub kooskõlas Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismid 2014–2021 programmi „Kohalik areng ja vaesuse vähendamine“ taotlusvooru „Integreeritud teenused tervise ja turvalisuse toetamiseks kodukeskkonnas“ projektiga „Kodukeskkonna vigastusriskide hindamise ja vähendamise meetodika loomine ja piloteerimine ning seda toetavad tegevused.“*

Vallavalitsuses otsustati

2. novembril

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele.
- Volitada Rakvere vallavalitsuse sotsiaalnõunik tegema eestkostetava arvelduskontolt maksetehing summas 500 eurot (6 ruumimeetri lõhutud küttepuude eest tasumiseks) müüja poolt esitatud arve alusel.
- Esitada avaldus Viru Maakohtule eestkoste määramiseks.
- Vabastada avalduse esitanud korraldatud jäätmeveost talvisel perioodil.
- Anda ehitusload: puistesöödahoidla püstitamiseks Söödahoidla kinnistule Kohalas ja avaliku tee rajamiseks Linnukaare tänavale Uhtnas.
- Seada tähtajatu sundvaldus Telia Eesti AS kasuks Uhtna alevikus Sämi tee 7 kinnistule.
- Tunnistada kehtetuks Rakvere vallavalitsuse 07.09.2022 korraldus nr 1269.
- Nõustuda Sõmerul Kasevälja katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile ning määrata moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed. Astri tänav 2/1, 2/2, 2/3, 2/4, 2/5, 2/6, 2/7, 2/8, 4/1, 4/2, 4/3, 4/4, 4/5, 4/6, 4/7, 4/8 juurdelõiked sihtotstarbega elumumaad; Astri tänav L3 katastriüksus transpordimaa; Kasevälja katastriüksus sihtotstarbega üldkasutatav maa. Tunnistada kehtetuks Rakvere vallavalitsuse 20.09.2022 korraldus nr 1302.
- Mitte toetada õpilase osalemist rahvusvahelistel orienteerumisvõistlustel eelarveliste vahendite puudumise tõttu.

9. novembril

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele.
- Rahuldada Sõmeru lasteaia Pääsusilm ettepanek ja muuta Sõmeru alevikus Aia tn asuva lastaiaparkla parkimise korda, et tagada töötajate ja lasteaeda teenindava transpordi parkimine ning paigaldada vastavad liiklusemärgid.
- Vabastada avalduse esitanud isikud korraldatud jäätmeveost talvisel perioodil.
- Määrata Niidumäe katastriüksuse uueks lähiaadressiks Sõmeru alevik, Pikk tn 5 vastavalt asendiplaanile.
- Nõustuda Sämi-Tagakülas Rajalaane katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile ning määrata moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed: Rajalaane ja Laane katastriüksused sihtotstarbega maatulundusmaad.
- Seada tähtajatu tasuta sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Tõrremäel Sireli tee kinnisasjale.
- Määrata Sämi-Tagakülas Kasaku katastriüksuste uuteks lähiaadressideks vastavalt asendiplaanile: Sämi-Tagaküla, Inglimõisa ja Inglimõisa.
- Seada tasuta tähtajatu isiklik kasutusõigus Lidl Eesti OÜ ja OÜ Ratsionaal kasuks Ussimäe külas Rakvere valla omandis olevale Vesiliku tänav katastriüksusele, mille kohaselt õigustatud isikul on õigus omada nimetatud kinnistul sideehitisi, kasutada neid sihipäraselt ning teostada kõiki töid, mis on vajalikud nende ehitamiseks, kasutamiseks, korrashoiuks, ümberehitamiseks ja lammutamiseks vastavalt koormatava ala (64 m²) asendiplaanidele. Isikliku kasutusõiguse seadmisega seotud kulud tasub taotleja. Volitada vallavanemat edasivolitamise õigusega allkirjastama isikliku kasutusõiguse seadmise lepingut ja asjaõiguslepinguid.
- Lisada Rakvere vallavalitsuse ja Rakvere linnavalitsuse vahel sõlmitud Koostöölepingu nr 10-4/207 lisas olevasse Rakvere spordikooli nimekirja Rakvere valla õpilane ning tasuda linnavalitsusele õpilase eest perioodil 01.09.2022 kuni 31.08.2023 igakuiselt 105 eurot.
- Kompenseerida eraüldhariduskoolis statsionaarses õppes õppivate õpilaste eest (põhikoolilõpuni), kelle elukohaks rahvastikuregistris on Rakvere vald, 2022/2023. õppeaastal 0,60 eurot ühe toidupäeva eest. Toidupäeva kompenseerimine toimub kooli poolt esitatava arve alusel eelmise kuu eest, näidates arvel eelneval kuul õpilaste poolt kasutatud koolitoidu söögipäevade arvu.
- Anda ehitusload: üksikelanute püstitamiseks Mirdimäe tn 7, 3, 13, 11 ja 9 Taaravainul; keldri ümberehitamiseks Mulgi kinnistul Karitsal; vedelgaasipaigaldise püstitamiseks Haljala tee 4 Tõrremäel; Põllu platsi paviljoni püstitamiseks Põllu tn L1 Sõmerul; vee- ja kanalisatsiooni välisvõrgu rajamiseks Puiestee tn L1 Sõmerul; Puiestee tänav ja Põllu platsi ehitamiseks Puiestee tn 5c, L1 ja Põllu tn L1 Sõmerul.
- Väljastada projekteerimistingimused: PVC halli projekteerimiseks Rehe tee 6 Arknal; üksikelanu laienduse projekteerimiseks Kasevälja kinnistul Mädapeal ning tühistada Rakvere vallavalitsuse 10.08.2022 korraldus nr 1166.
- Eraldada reservfondist Uhtna hooldekodule Päästeameti Ida päästekeskuse poolt koostatud ettekirjutuse täitmiseks ja tuletõkkesektsioonide ehituseks ning põõningule tuletõkkeluukide paigaldamiseks kokku 2880 eurot.

16. novembril

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele.
- Osutada abivajavale isikule sotsiaaltransporditeenust alates 21.11.2022 kuni viis korda. Määrata sotsiaaltransporditeenuse osutajaks OÜ Sõiduabi ja tasuda talle kuni 1,20 senti km ning sõlmida sotsiaaltransporditeenuse osutamiseks leping vallavalitsuse, OÜ Sõiduabi ja abivajava isiku vahel.
- Määrata abivajavale isikule uus hooldaja alates 01.12.2022 ning maksta hooldajatoetust summas 50 eurot kuus.

- Vabastada avalduse esitanud isikud korraldatud jäätmeveost talvisel perioodil.
- Muuta Vaekülas asuva Vareseküüni katastriüksuse senist sihtotstarvet ja määrata uueks sihtotstarbeks elumumaa.
- Seada tähtajatu tasuta sundvaldus Telia Eesti AS kasuks Ussimäel järgmistele katastriüksustele: Nastiku tänav L1, L2 ja Vaskussi tänav. Sundvaldus seatakse siderajatiste ehitamiseks, kasutamiseks, korrashoiuks, ümberehitamiseks ja lammutamiseks. Kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse § 40 lg 7 alusel on Telia Eesti AS kohustatud sundvalduse ruumilise ulatuse andmed esitama masinloetaval kujul maakatastri pidajale 7 päeva jooksul sundvalduse seadmise otsuse jõustumisest arvates.
- Anda ehitusload: päikeseelektrijaama rajamiseks Sireli tee 16 Tõrremäel; puurkaevu rajamiseks Silmaallika ja Vilbo kinnistutele Kariväraval.
- Anda kasutusluba noorte loodus- ja tehnikamaja laiendusele Kooli tn 2a Sõmerul.
- Kompenseerida lapsevanemale isikliku sõiduauto transpordikulutusi 50% ulatuses summas 74 eurot.
- Tasuda MTÜle Pistrik õpilaste eest perioodil 01.11–31.12.2022 igakuiselt 100 eurot lapse kohta. Lisada Rakvere vallavalitsuse ja MTÜ Hariduse- ja Kultuuriselts Kaur vahel sõlmitud Rakvere valla laste ja õpilaste huvihariduse- ja tegevuse rahalise toetuse lepingu lisas olevasse nimekirja Rakvere valla õpilased. Tasuda MTÜle Hariduse- ja Kultuuriselts Kaur õpilaste eest perioodil 01.09–31.12.2022 igakuiselt 51 eurot lapse kohta. Kustutada alates 01.11.2022 koostöölepingu nr 10-4/207 Rakvere Spordikooli nimekirjast Rakvere valla õpilane ning ja lisada uus. Tasuda Rakvere linnavalitsusele Rakvere Spordikooli nimekirja lisatud õpilase eest perioodil 01.11–31.12.2022 igakuiselt 105 eurot. Sõlmida MTÜ Palermoga Rakvere valla laste ja õpilaste huvihariduse ja –tegevuse rahalise toetuse leping. Tasuda MTÜ Palermole õpilase eest perioodil 01.11–31.12.2022 igakuiselt 39 eurot. Mitte lisada koostöölepingu nr 10-4/207 Rakvere Muusikakooli nimekirja lapsi eelarveliste vahendite puudumise tõttu. Lisada koostöölepingu nr 10-4/207 Rakvere Muusikakooli nimekirja õpilane. Tasuda kuni 31.12.2022 igakuiselt Rakvere linnavalitsusele Rakvere Muusikakooli nimekirja lisatud õpilase eest 282 eurot.

23. novembril

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele.
- Paigutada Uhtna hooldekodusse abivajav isik ööpäevaringse hoolduse ja toimetuleku tagamiseks, kohamaks tasutakse abivajava isiku lähedase poolt.
- Muuta perspektiivseks jäätmevaldajate registrisse kantud kinnistu omanik. Lugeda nimetatud jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga erandkorras mitteliitunuks alates 12.12.2022 kuni 11.12.2023.
- Kooskõlastada AS HKScan keskkonnakompleksloa nr L.KKL.LV-39525 muutmise taotlus.
- Vabastada taotluse esitanud isikud korraldatud jäätmeveost talvisel perioodil.
- Kooskõlastada Vesiaed OÜ poolt koostatud eelprojekt „Vaeküla mõisapargi kuivenduskraavi uuendamine“.
- Kinnitada MTÜde toetuse kasutamise aruanded: Uus Uhtna projekt „Uhtna madalseiklusraja omaniku järelevalve“ summas 612 eurot; LK Dressage „2022 rahvusvahelised võistlused“ summas 1000 eurot; Ubja Külaselts Linda „Erinevate õmblusmasinate ostmise ja õmblustoa sisustamine“ summas 466.10 eurot.
- Kinnitada Sõmeru raamatukogu Lepna haruraamatukogu kustutusakt ja kustutada aegunud ja lagunenu teavikud 11 eksemplari kokku 106.51 euro väärtuses.
- Mitte eraldada toetust MTÜ Uus Uhtna projekti „Valvekaamerad Tegulasse“ elluviimiseks summas 1258,80 eurot.
- Määrata 2022/2023. hooajal Rakvere valla esinduskollektiivideks: naisrahvatantsurühm Tantsumaias, naisrahvatantsurühm Sõmeru Sõsarad, Uhtna naiskoor, Sõmeru näitering, eakate lauluansambel Elurõõm, seniortantsurühm Kanarbiku Õied, Uhtna mandoliniorkester, Sõmeru põhikooli tüdrukute käsipallivõistkond, Sõmeru korvpallimeeskond, MTÜ Football Club Rakvere United.
- Lisada alates 01.12.2022 koostöölepingu nr 10-4/207 Rakvere Muusikakooli nimekirja õpilane. Tasuda perioodil 01.12–31.12.2022 Rakvere linnavalitsusele Rakvere Muusikakooli nimekirja lisatud õpilase eest 49 eurot.
- Seada tähtajatu sundvaldus Telia Eesti AS kasuks Mädapeal Piiri ja Mädapõllu kinnisasjadele.
- Seada tähtajatu ja tasuta isiklik kasutusõigus Rakvere valla kasuks Veltsis asuval 17145 Vanamõisa-Veltsi-Päide tee.
- Anda ehitusload: majandushoone püstitamiseks Tapneri kinnistul Kohala-Eeskülas; poorbetoonitehase katlamaja laiendamiseks Virukivi kinnistul Andjas.
- Anda kasutusluba elamusspordikeskusele Põhjakeskuse tee 9 Tõrremäel.
- Algatada Paatna külas Ojakalda kinnistu ning lähiala detailplaneering.
- Võtta vastu Ruumi Grupp OÜ poolt koostatud Sõmerul Põllu tn 2 kinnistu detailplaneering, korraldada avalik väljapanek 12.–25.12.2022 Rakvere vallamajas, Sõmeru raamatukogus ja elektrooniliselt valla veebilehel valla veebilehel.
- Toetada Rakvere Kergejõustikuklubi ViKe kolmepäevase jõuluvõistluse korraldamist 150 euroga sporditegevuse kuludes.

Rakvere valla lumetõrje tegijad 2022–2023

Ussimäe piirkond (Ussimäe) – OÜ Verston, valve teemeister tel 5918 7104.

Sõmeru piirkond (Sõmeru, Näpi) – OÜ Rakvere Põllu-majandustehnika, Janno Nõmme tel 507 6271.

Vaeküla piirkond (Vaeküla, Raudvere, Rägavere) – OÜ Farmimamma, Mirjam Vesiko, tel 53048281; Mart Kivistik; tel 5555 6359.

Kaarli piirkond (Kaarli, Raudlepa, Katku, Koovälja, Nurme, Aluvere) - OÜ Kaarli Farm, Kristjan Mitt, tel 526 6156.

Kohala piirkond (Kohala, Kohala-Eesküla, Rahkla, Muru, Võhma, Jäätma, Soosaluse, Aresi) – OÜ Männiku Agrofarm, Alari Kutsar, tel 504 2073.

Ubja piirkond (Ubja) – OÜ Männiku Farm, Aleksander Ait, tel 552 8642.

Andja piirkond (Katela, Andja, Toomla) – OÜ Selja Põllumajandus, Meelis Parijõgi, tel 501 3397.

Uhtna piirkond (Uhtna, Varudi-Vanaküla, Varudi-Alt-küla, Sämi, Sämi-Tagaküla) – OÜ E.K. Partner Grupp, Mirjam Vesiko, tel 5304 8281; Mart Kivistik; tel 5555 6359.

Roodevälja piirkond (Roodevälja, Papiaru, Arkna) – OÜ Roodevälja Uustalu, Ain Altermann, tel 527 4826.

Kõnniteed (Sõmeru, Näpi) – OÜ KAH, Kaido Hein, tel 5810 8703.
Kõnniteed (Ussimäe, Tõrremäe ja Roodevälja) - OÜ KAH, Kaido Hein, tel 5810 8703.
Kergliiklusteed (Veltsi - Tõrremäe - Lepna - Tõrma) – OÜ RKAMD Ehitus, Tormi Merila, tel 5300 2086.

Veltsi piirkond (Veltsi, Kloodi, Paatna, Karivärava, Kullaaru, Päide, Tõrremäe) – OÜ Roodevälja Uustalu, Ain Altermann, tel 527 4826.

Lepna piirkond (Lepna, Kõrgemäe, Tõrma, Taaravainu, Tobia) – OÜ Lepna Ehitus, Mikk Randalainen tel 5358 5835.

Karitsa piirkond (Karitsa, Levala, Eesküla, Järni, Mädapea) – OÜ Lepna Ehitus, Mikk Randalainen tel 5358 5835.

Lasila piirkond (Lasila, Karunga, Järni) – OÜ Vilpo, Heiki Kudi, tel 514 4546.

Isikunäitusel „LOO-MINE“ on eksponeeritud valik viimaste aastate jooksul valminud vilditud seinatekstiilidest. Kõige parem looja on loodus ise ja mind on alati paelunud kõiksugused looduses leiduvad pinnad, tekstuurid ja vormid. Samas ei ole minu eesmärgiks kunagi olnud looduse otsene jäljendamine, vaid pigem sellest inspireerituna edasi liikumine oma loomingulisel teel.

Ka näituse pealkiri on pigem meeldetuletus mulle endale – selleks, et edasi minna, tuleb luua. Selleks, et luua midagi uut, tuleb julgelt edasi minna.

Me elu on lõputu rännak – pidev teele minek, kulgemine, radade sisse tallamine. Teelahkmed olles peatud veendumaks oma otsustes – kas liikuda sihikindlalt edasi mööda teada-tuntud rada või kulgeda valitud teelt hoopis kõrvale? Või minna mööda rohtunud radu, mis peidavad endas varjatud üllatusi, kuid äkki ka teadmatust ja ebakindlust?

Kuidas tunnetada, missugune valik on õige ja viib sind edasi? Kas kuulata oma sisetunnet või hoopis mõistuse kainet häält? Teel olles ei ole meil veel vastuseid, need annab aeg alles palju hiljem.

Siin näitusel on iga töö nagu viidapost tee ääres, mis annab vaikselt märku sellest, kus ma hetkel olen. Igal teosel on oma lugu ja neil lugudel on mitmeid kihte. Neis on väga isiklikke eluhetki ja probleeme, mille sügavus on teada vaid nende loojale. Neis on poeetilist ilu ja samas ka loominguvu, mis paneb otsima uusi väljakutseid nii visuaalsel kui tehnilisel tasandil. Neis on killukesi ümbritsevast keskkonnast ja inimestest meie ümber, hetkeotsioone kui ka läbimõeldud vaatepunkte.

See näitus viib teid rändama neile teedele ja radadele, mida mööda olen julgenud ise viimastel aastatel edasi liikuda. Need teele minemised ning teel olemised on viinud mind põnevatele rännakutele nii enese sees kui ka ümbritsevas keskkonnas.

Reena Curphey

**RAKVERE VALLA
VÄÄRIKATE JÕULUPIDU**
13. DETSEMBER KELL 13.00
SÕMERU KESKUSEHOONES
PIDU ON TASUTA

**Jõulutunde toovad
SIRJE JA REIN KURG**
seenjoritantsurühm KANARBIKUÕIED
eakate lauluansambel ELURÕÕM

**6. jaanuaril kell 18
kolmekuningapäeval**
lõpetame jõuluaaja
**SUURE
KUUSELÖKKEGA**
Kaasa
teevad
Rakvere valla
taidledjad

Too sinagi oma kuusk
Sõmerule Puiestee tänava
äärsele haljasalale

**15. detsembril kell 11
Sõmeru keskusehoones**

Viljandi laste- ja noorteteater Reky etendus
NUUSIKHIIRTE JÕULUD
Pärast etendust ootab kõiki
Rakvere valla koduseid lapsi jõuluvana.
Kes ei saa sel päeval osaleda, saavad paki kätte
Rakvere vallavalitsusest Kooli 2 Sõmeru.
Info tel 3295 944.

**Ubja külakeskuses
JÕULUMAA**
9. detsember kell 15-18
10.-11. detsember kell 10-18

Lapsi ootab
jõuluvana,
muinasjututare,
piparkookide
küpsetamine,
seiklused,
meisterdamise
töötoad,
kohvik,
päkapikkude
käsitööpood.

Täpsem info 504 8505 Merli.

Koos laulmine mõjutab meie vaimset heaolu

**15. detsembril
kell 16.30-19**

ootame kõiki laululembelisi inimesi
Ubja külakeskusesse

*jõululaulude
üheslaulmise õhtule*

MAAELUFESTIVALI EELÜRITUS
**10. detsembril
Sõmeru Keskusehoones**
10.00 - 14.00
**Hea kohaliku toidu
ja kauni käsitöö
jõululaat**

- Uhtna Naiskoor
- Saksofonist Mati Tibar
- Laadajuht Tiiu-Tea Anton
- Laadanaljad ja oksjon

*Mälestuste metsas puud iial ei raiuta.
Nad koharvad üle me õue, nii et ise ei märkagi,
kuid me toetame nendele öla.
kogu eluaja.*

**Õnnitleme detsembrikuu
juubilare ja sünnipäevalisi**

93. sünnipäeval
VILMA SEIDELBERG Sõmeru
LINDA SILLA Ussimäe

92. sünnipäeval
MEINHARD NIRK Sõmeru

91. sünnipäeval
PAUL TÖNNOV Ubja

89. sünnipäeval
ADELE ABEL Arkna

87. sünnipäeval
ANTS REMMELG Arkna

86. sünnipäeval
EVI RENSER Varudi-Vanaküla

85. sünnipäeval
MAI SIIM Tõrremäe
ANTS PIHLAK Lepna

84. sünnipäeval
LEIDA ELM Karunga
TÖNIS NURK Aluvere
LUULE LEIPALU Veltsi
MARIA KOZLJAKOVA Vaeküla
EVI JÄRV Kaarli

83. sünnipäeval
LUULE METSAR Ubja

82. sünnipäeval
JELENA ADLI Kohala
HELMİ SÖTŠOVA Vaeküla
ANTS MALMBERG Uhtna

81. sünnipäeval
HELLE NÕLVAK Varudi-Vanaküla
EPP VÄLJA Sõmeru
LINDA LAURI Sõmeru
MARI TRUUPÖLD Tobia

80. sünnipäeval
TIIU PALUMÄE Mädaapea
VAIKE GURKINA Roodevälja

75. sünnipäeval
MAIMU NARRO Lepna
MIIA ROHTSALU Päide

70. sünnipäeval
VALENTINA BRAUN Näpi
GENNADI NIKOLAJEV Päide

Tunde tasa lööb aegade kell,
alles jääb mälestus, hea ja hell.

Mälestame

AIN AAVIK	07.04.1959–02.11.2022 Lepna
AINO ASSMANN	24.04.1936–15.11.2022 Katela
EVI PALS	25.03.1958–24.10.2022 Lepna

Sõmeru raamatukogus saab
12.–16. detsembrini nautida
SAVIRINGI TALVIST NÄITUST
Kaunid tööd on valminud juhendaja
Toivo Reinsoo juhendamisel.

